

15 กรกฎาคม 2557 เยี่ยม One stop Service อาคารเอนกประสงค์ สำนักงานประกันสังคม จังหวัดสมุทรสาคร

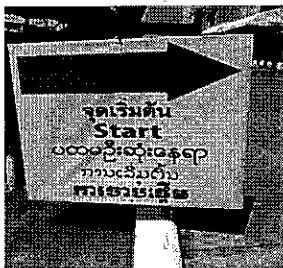
ผู้เข้าร่วมสังเกตการณ์

1. Saw Khu, MWG-IRC
2. ตัวแทน World vision
3. ตัวแทน NCCM
4. ตัวแทน HRDF สองคน
5. ตัวแทน CBO
6. เจ้าหน้าที่ IOM สามคน
7. นักข่าว IPS

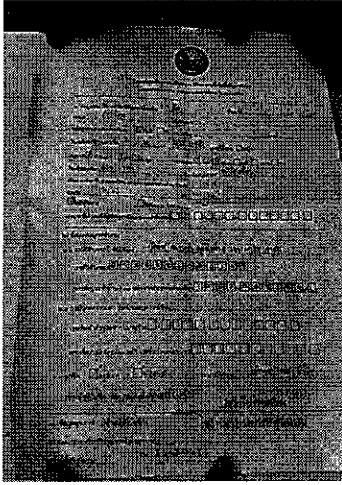
ทีมสังเกตการณ์กระบวนการจดทะเบียนแรงงานที่ไม่มีเอกสารการเข้าเมือง หรือใบอนุญาตทำงาน ณ One stop service มาถึงช่วงบ่าย พบว่า มีจำนวนแรงงานและนายจ้าง มาขึ้นทะเบียนแรงงานตามประกาศคำสั่งของคสช.ที่ 70, 77 เต็มลานเอนกประสงค์

การดำเนินการขั้นตอนการลงทะเบียน

1. พบว่ามีการจัดการที่ชัดเจน ในขั้นตอนการเตรียมเอกสารของลูกจ้างนายจ้าง การตรวจสอบเอกสาร การตรวจสอบสุขภาพและการออกบัตร โดยทางเจ้าหน้าที่จะมีการเตรียมป้ายประกาศขั้นตอนการลงทะเบียนทั้งหมดไว้ จากนั้นในแต่ละจุดของการดำเนินการจะมีคำชี้แจง เป็นภาษาไทย ภาษาแรงงานข้ามชาติสามภาษา และภาษาอังกฤษ สถาปนอกอาคารเอนกประสงค์ จะมีเจ้าหน้าที่สำหรับการดำเนินการตามขั้นตอน ได้แก่ 1.รับบัตรคิวจากเจ้าหน้าที่ 2. ตรวจสอบปีสวาะ 3. ตรวจสอบเอกสาร มีตัวอย่าง ดังนี้

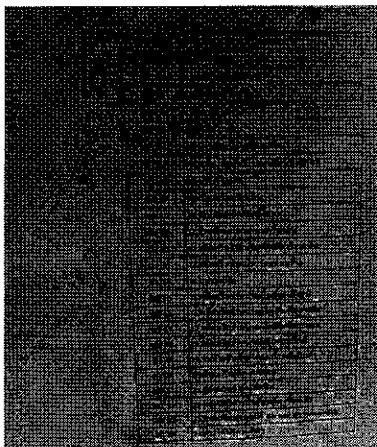
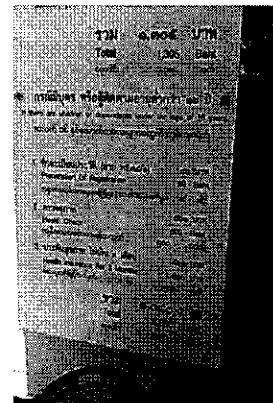
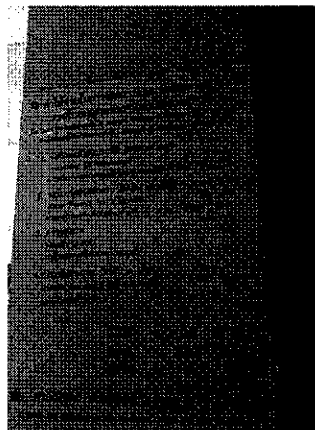
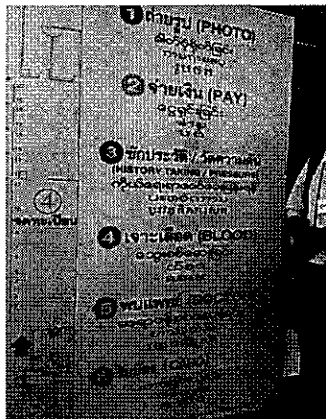
2. ก่อนเข้าไปสังเกตการณ์กระบวนการจัดทำทะเบียนแรงงาน ทีมงานได้สัมภาษณ์แรงงาน 1 ราย ที่ได้รับบัตรอนุญาตทำงานประเภท 2 เดือนแล้ว แรงงานคนดังกล่าวมีหนังสือเดินทาง ใบอนุญาตทำงานและวีซ่า อยู่แล้ว สาเหตุที่มาทำเอกสารใหม่ เนื่องจากวีซ่าและใบอนุญาตทำงานใกล้จะครบกำหนดสี่ปี
3. ตำแหน่งการดำเนินการจัดทำทะเบียน จะมีเจ้าหน้าที่ทหาร ร่วมกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น ฝ่ายจัดหางาน ฝ่ายสาธารณสุข ฝ่ายมหาดไทย อยู่ทุกจุดและทุกขั้นตอน
4. ในการเข้าสังเกตการณ์ในแต่ละจุด จะมีเจ้าหน้าที่ทหารนายหนึ่ง (ขอเรียกว่านายทหาร เอ) อำนวยความสะดวกในการอธิบายขั้นตอนการลงทะเบียนของแรงงานและนายจ้าง
5. นายทหารเอ ชี้แจง เรื่องกรณีของนายจ้าง ว่า ต้องเป็นนายจ้างที่มีสถานประกอบการอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร หรือมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสมุทรสาคร โดยมีแบบฟอร์มให้นายจ้างกรอกว่าเป็นกลุ่มใด และหากนายจ้างไม่สามารถมาดำเนินการได้ด้วยตัวเอง สามารถมอบอำนาจให้คนอื่นมาดำเนินการแทนได้ นายทหารเอ ให้ข้อมูลว่า กรณีเช่นนี้ก็พบว่า มีตัวแทนนายจ้างรับมอบอำนาจมาดำเนินการแทนนายจ้างบ้างเช่นกัน ขั้นตอนนี้จะ มีเจ้าหน้าที่จากฝ่ายจัดหางานมาดูแล มีตัวอย่างเอกสารที่กรอก คือรายละเอียดนายลูกจ้างและนายจ้าง ดังนี้

6. เมื่อนายจ้าง ลูกจ้าง ได้รับบัตรคิวและกรอกเอกสารแล้ว จะมีการนำลูกจ้างไปตรวจปัสสาวะ ยกเว้นกรณีของผู้ติดตาม โดยมีนารถสุขาเคลื่อนที่ให้แรงงานดี และตรวจการตั้งครรภ์ กรณีการตรวจฉี่ เพื่อจุดประสงค์ในการหาสารเสพติด หากพบว่าแรงงานคนใดมีฉี่ม่วงก็จะนำส่งตม.เพื่อดำเนินการส่งกลับ ในระยะเวลาสองสัปดาห์ที่มีการเปิดศูนย์นี้ พบแรงงานที่ฉี่ม่วงประมาณ 40 คน ส่วนผู้หญิงที่พบตรวจว่ามีการตั้งครรภ์ เจ้าหน้าที่จะแจ้งให้ทราบ แต่ไม่มีการดำเนินการใดๆ
7. การลงทะเบียนผู้ติดตาม กรณีที่แรงงานไม่มีบัตรใดๆ หรือมีใบอนุญาตทำงานและหนังสือเดินทางที่ยังไม่หมดอายุ แต่ยังไม่ได้อัปโหลดข้อมูลผู้ติดตาม สามารถนำผู้ติดตามมาลงทะเบียนด้วย เว้นแต่ผู้ติดตามเรียนหนังสืออยู่ในโรงเรียน(ไทย)แล้วไม่ต้องนำมาลงทะเบียนผู้ติดตาม เนื่องจากเด็กมีทะเบียนกับทางโรงเรียนอยู่แล้ว
8. นอกจากการตรวจปัสสาวะแล้ว ในจุดที่ติดกับหน่วยตรวจปัสสาวะ จะมีหน่วยบริการให้แรงงานที่มาขึ้นทะเบียนพร้อมผู้ติดตาม ได้กินยาสามเม็ด เกี่ยวข้องกับยาถ่ายพยาธิและการป้องกันโรคเท้าช้าง (เป็นการให้บริการคนละขั้นตอนกับการตรวจสุขภาพ) ตัวอย่างภาพจุดตรวจปัสสาวะ และบริการยาถ่ายพยาธิและป้องกันโรคเท้าช้าง

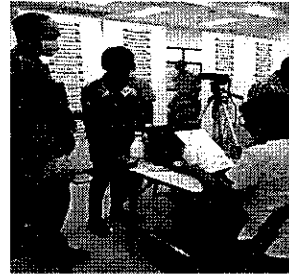

9. หลังจากตรวจปัสสาวะเรียบร้อยแล้ว จะมีขั้นตอนของตรวจสอบเอกสารต่างๆอีกครั้ง โดยมีโต๊ะของฝ่ายเจ้าหน้าที่ทหาร ประชาสัมพันธ์ด้านขั้นตอนต่างๆและเรียกแรงงานที่ผ่านขั้นตอนการเตรียมเอกสารแล้ว เข้าสู่กระบวนการจัดทำบัตร ซึ่งขั้นตอนหลังจากนี้จะมีการจัดทำภายในอาคารเอนกประสงค์ ภาพตัวอย่าง โต๊ะประชาสัมพันธ์และป้ายประชาสัมพันธ์หน้าอาคารอธิบายถึงขั้นตอนต่างๆที่จะเกิดขึ้นในอาคาร นอกจากบนโต๊ะประชาสัมพันธ์ ยังมีการติดป้ายประเภทกิจการงานต่างๆไว้ที่ให้นายจ้างนำลูกจ้างมาขึ้นทะเบียนได้ ประเภทกิจการที่ให้ลูกจ้างมาขึ้นทะเบียนนี้รวมถึงลูกจ้างที่ทำงานในกิจการประมงด้วย ดังนี้

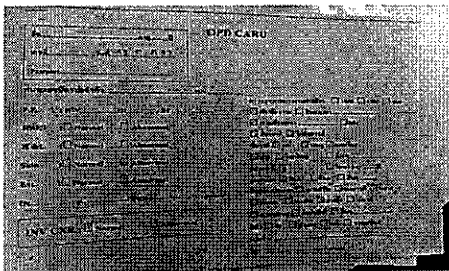

10. ภายในอาคารเอนกประสงค์ จะเป็นขั้นตอนการจัดทำบัตรให้แก่แรงงานและผู้ติดตาม การจ่ายค่าธรรมเนียมและการตรวจสุขภาพ ตัวอย่างบรรยากาศในอาคาร (ภาพแรก-แรงงานและผู้ติดตามรอ

ถ่ายบัตร) (ภาพสองและสาม- บรรยากาศการถ่ายบัตรให้แก่แรงงานและผู้ติดตาม มีเจ้าหน้าที่ทหารและฝ่ายปกครอง ดูแลชั้นตอนนี้)

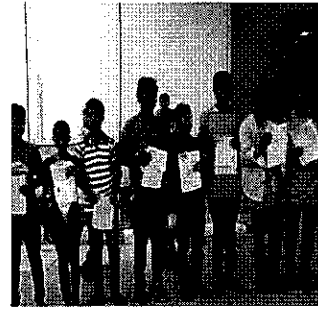
11. หลังจากแรงงานและผู้ติดตามถ่ายภาพแล้ว จะมีขั้นตอนในการจ่ายค่าธรรมเนียมและการซื้อประกันสุขภาพก่อนการตรวจร่างกาย ประกันสุขภาพมีอายุไม่เกินสามเดือน หากแรงงานมีความประสงค์ซื้อประกันสุขภาพประเภท 6 เดือน หรือ 1 ปี สามารถซื้อเพิ่มเติมที่ศูนย์ดังกล่าวได้หรืออาจจะซื้อเพิ่ม ในภายหลังกับทาง โรงพยาบาล ก็ได้ ดำเนินการโดยสาธารณสุขจังหวัดและโรงพยาบาลในพื้นที่ ภาพตัวอย่าง โตะจ่ายค่าธรรมเนียมต่างๆ โตะตรวจสุขภาพและเจาะเลือดและบันทึกการตรวจร่างกาย

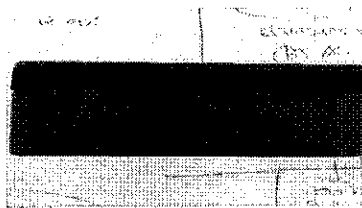
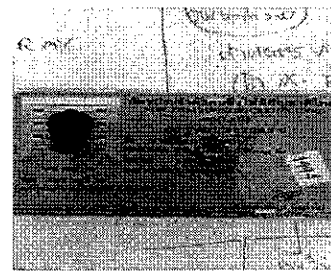
12. จากนั้น โตะท้ายสุดจะเป็นโตะสำหรับการออกบัตรประจำตัว ทร.38/1 ดำเนินการโดยฝ่ายปกครองและเจ้าหน้าที่ทหาร ให้แก่แรงงานข้ามชาติและผู้ติดตาม แต่ตัวบัตรมอบให้แก่แรงงานและผู้ติดตามภายหลังจากที่กระบวนการลงทะเบียนเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ตัวอย่างภาพ โตะออกบัตรและทร.38/1

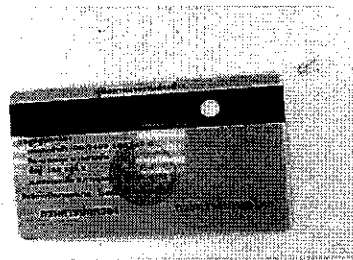
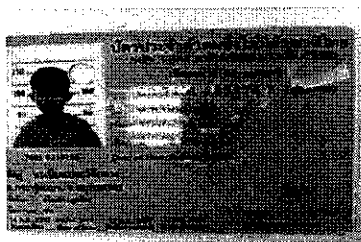
13. หลังจากที่แรงงานได้รับทร.38/1 แล้ว เจ้าหน้าที่จะให้แรงงานทุกคน ยกเว้นผู้ติดตาม เข้าสู่ขั้นตอนการเอกซเรย์ ซึ่งมีโรงพยาบาลดำเนินการถ่ายเอกซเรย์ร่างกายอยู่ด้านข้างนอกตัวอาคารอเนกประสงค์ เมื่อผ่านการเอกซเรย์แล้ว แรงงานจะยืนรอคิวเพื่อขอรับบัตร โดยแรงงานสามสัญชาติจะถือบัตรประจำตัวที่มีสีแตกต่างกัน เด็กที่อายุไม่เกิน 5 ขวบ จะไม่ได้รับบัตรแข็ง แต่ทางโรงพยาบาลจะออกบัตรอ่อนซึ่งเป็นบัตรสุขภาพให้แก่เด็ก บัตรประจำตัวแรงงาน จะระบุรายละเอียดของตัวแรงงาน นายจ้างของแรงงาน ประเภทกิจการที่ทำ และรายละเอียดของประกันสุขภาพที่สามารถใช้ได้ที่โรงพยาบาลใด หากเป็นกรณีผู้ติดตามจะไม่มีรายละเอียดของนายจ้าง จะระบุว่าเป็นบัตรประเภทผู้ติดตาม ตัวอย่างภาพขั้นตอนการไปตรวจเอกซเรย์ การรับบัตรประจำตัวแรงงาน และบัตรประจำตัวแรงงานแยกตามสัญชาติ ภาพบรรยากาศการถ่ายเอกซเรย์และการรับบัตรแรงงาน

บัตรประจำตัวแรงงานสามสัญชาติด้านหน้าบัตรจะสีเดียวกัน แต่สีจะแตกต่างกันตรงบัตรด้านหลัง ตัวอย่างบัตรด้านหลังสำหรับแรงงานสัญชาติลาว

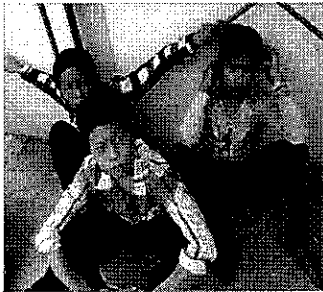
บัตรประจำตัวผู้ติดตาม

- เมื่อแรงงานได้รับบัตรประจำตัวแล้ว ก็จะเข้าสู่กระบวนการสุดท้ายคือ จุดการอบรมด้านสิทธิแรงงาน เจ้าหน้าที่จากสำนักงานจัดหางานจะจัดการแจกเอกสารความรู้เรื่องสิทธิของแรงงาน ตามพรบ.คุ้มครองแรงงาน สีภาษา และเปิดวิดีโอชุดการให้ความรู้กฎหมายคุ้มครองแรงงาน ภาพตัวอย่าง บรรยากาศการให้ความรู้แก่แรงงานด้านสิทธิแรงงาน

15. โต๊ะสุดท้ายจะไม่มีการบังคับเป็นการแจกเอกสารว่าด้วยการจัดทำสัญญาการจ้างงาน ที่ฝ่ายจัดหางานนำมาแจกให้แก่นายจ้างที่สนใจ
16. ในการตรวจสอบข้อมูลของแรงงานยังมีปัญหาในส่วนของอายุแรงงาน ซึ่งมีความเสี่ยงว่านายจ้างอาจจะจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นแรงงาน โดยมีภาพเด็กที่เจ้าหน้าที่ไม่รับจดทะเบียนเป็นแรงงาน เนื่องจากดูจากหน้าตาเด็กแล้วไม่เข้าเกณฑ์การทำบัตรแรงงาน ตัวอย่างภาพ

17. ในการเปิดจดทะเบียนแรงงาน ณ One stop service นี้ เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลว่ามีการทำสำรวจ (รับผิดชอบโดยฝ่ายอำเภอ) ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ภาคธุรกิจ จัดทำรายชื่อแรงงานที่ไม่มีเอกสารการเข้าเมือง หรือใบอนุญาตทำงาน ซึ่งสมุทรสาครสามารถประเมินตัวเลขจากการสำรวจแรงงานที่เข้าเมืองผิดกม.และไม่มีใบอนุญาตทำงาน จำนวน 100,000 ราย มีข้อมูลจากการสำรวจว่า ผู้ทำสำรวจบางรายได้นับเอาแรงงานที่มีทะเบียนแรงงานอยู่แล้ว เนื่องจากเป็นการจัดทำแบบเร่งด่วนจึงขาดการกลั่นกรอง ปัจจุบันแรงงานที่ขึ้นทะเบียนและมีใบอนุญาตทำงานในพื้นที่สมุทรสาครอยู่แล้วทั้งสิ้น 1.8 แสนคน
18. เจ้าหน้าที่ใน One stop service ไม่สามารถให้รายละเอียดได้ว่า บัตรที่ครบกำหนดสองเดือนแล้ว แรงงานและนายจ้างจะต้องดำเนินการต่ออย่างไร ปัจจุบันนี้มีเพียงรายละเอียดเฉพาะที่ปรากฏในประกาศที่ 70,77 ของคสช.เท่านั้น
19. ที่ศูนย์ one stop service ได้จัดทำทะเบียนแรงงานได้วันละประมาณ 2,000 คน ศูนย์ดังกล่าวจะดำเนินการจดทะเบียนแรงงานเป็นระยะเวลา 1 เดือน โดยศูนย์นี้เปิดเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2557